

Tabela 5.1. Zestawienie elementów ICF i modelu KAWA

ICF	KAWA
Stan chorobowy (zaburzenie lub choroba)	Skąły (Iwa)
Funkcje i struktury ciała ludzkiego	Najczęściej Skąły (Iwa) [lub czasem Kłody (Ryuboku)]
Aktywność	Najczęściej Skąły (Iwa) [lub czasem Kłody (Ryuboku)]
Uczestniczenie	Najczęściej Kłody (Ryuboku)
Czynniki środowiskowe	Brzegi i dno rzeki (KAWA Zoko)
Czynniki osobowe	Kłody (Ryuboku)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Iwama M.K.: *The Kawa model The Kawa Model. Culturally Relevant Occupational Therapy*. 1st ed. Churchill Livingstone Elsevier, Philadelphia 2006; Iwama M.K., Thomson N.A., Macdonald R.M.: *The Kawa model: The power of culturally responsive occupational therapy*. Disability and Rehabilitation 2009; 31(14): 1125–1135 oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF). WHO, Genewa 2009.

Ilustracje: Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF). WHO, Genewa 2009, s. 18 oraz Iwama M.K., Thomson N.A., Macdonald R.M.: *The Kawa model: The power of culturally responsive occupational therapy*. Disability and Rehabilitation 2009; 31(14): 1129.

5.3.3. Relacja jakości życia do elementów modelu rzeki życia

Jakość życia to pojęcie, które w medycynie rozumiane jest jako „jakość życia uwarunkowana stanem zdrowia” (*Health Related Quality of Life – HRQL*) i definiowane jest jako „funkcjonalny efekt choroby i jej leczenia odbierany (przeżywany) przez pacjenta” [de Walden-Gałuszko, 1994].

HRQL obejmuje cztery obszary funkcjonowania: funkcjonowanie fizyczne oraz sprawność ruchowa, funkcjonowanie emocjonalne, funkcjonowanie społeczne i objawy choroby, a także skutki leczenia [de Walden-Gałuszko, 1994].

Elementy modelu rzeki życia Michaela Iwamy, tj. skąły (warunki życia), ściany i dno (środowisko), dryfujące kłody (zasoby i ograniczenia), są nieodłącznymi

częściami rzeki, które określają jej granice, kształt, natężenie przepływu i ogólną jakość [Iwama i wsp., 2009, s. 1129]. Dlatego można również interpretować wodę jako jakość życia. Pozwala to na zestawienie składowych jakości życia z elementami modelu rzeki życia prof. Iwamy.

Tabela 5.2. Zestawienie elementów HRQL z elementami modelu KAWA

HRQL	KAWA
Funkcjonowanie fizyczne	Zwykłe Skąły (Iwa) oraz Kłody (Ryuboku)
Sprawność ruchowa	Zwykłe Skąły (Iwa) oraz Kłody (Ryuboku), czasem brzegi i dno (KAWA Zoko)
Funkcjonowanie emocjonalne	Zwykłe Kłody (Ryuboku) oraz Skąły (Iwa), czasem brzegi i dno (KAWA Zoko)
Funkcjonowanie społeczne	Kłody (Ryuboku), brzegi i dno (KAWA Zoko)
Objawy choroby	Zwykłe Skąły (Iwa)
Skutki leczenia	Zwykłe Skąły (Iwa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie de Walden-Galuszko K.: *Jakość życia – rozważania ogólne*. [w] K. de Walden-Galuszko, M. Majkovicz (red.): *Jakość życia w chorobie nowotworowej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 1994, s. 13–39; Iwama M.K.: *The Kawa model The Kawa Model. Culturally Relevant Occupational Therapy*. 1st ed. Churchill Livingstone Elsevier, Philadelphia 2006 oraz Iwama M.K., Thomson N.A., Macdonald R.M.: *The Kawa model: The power of culturally responsive occupational therapy*. Disability and Rehabilitation 2009; 31(14): 1125–1135.

5.4. Podsumowanie

W terapii zajęciowej zasadnicze znaczenie mają kwestie ram odniesienia i modeli praktyki. Porządkują one zarówno zachowania terapeutów zajęciowych, jak również ich relacje z klientami oraz innymi profesjonalistami.

Śród wielu modeli teoretycznych i modeli praktyki warto zwrócić uwagę na przygotowany przez zespół prof. Iwamy model rzeki życia – KAWA. Szczególnie ciekawe jest prowadzenie procesu terapeutycznego na podstawie tego modelu oraz możliwość używania go np. z ICF czy COPM, tak by uzupełnić informacje kontekstowe, bardzo ważne w prowadzeniu skutecznego procesu terapeutycznego w terapii zajęciowej.

Pytania i polecenia sprawdzające

1. Jaka jest relacja koncepcji różnych nauk do zajęcia i praktyki terapii zajęciowej?
2. Określ, jaka jest relacja modeli praktyki do zajęcia.
3. Czym są ramy odniesienia i jak wpływają na praktykę terapii zajęciowej?
4. Jakie jest miejsce ram odniesienia w CPPF?